

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ
ΒΑΡΚΕΛΩΝΗΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΟΙΧΤΕΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Εισαγωγή	1
Δεσμεύσεις	3
Παράρτημα Α: Υπόβαθρο και γενικό πλαίσιο	5
Παράρτημα Β: Ορισμοί	9

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για τη διαχείριση των ερευνητικών πρωτοβουλιών, χρησιμοποιούνται τεράστιες ποσότητες πληροφοριών, από πληροφορίες για τους ερευνητικούς φορείς και τις δραστηριότητές τους έως πληροφορίες για δεδομένα εισόδου και αποτελέσματα κατά την ερευνητική διαδικασία και ενδείξεις της χρήσης, της εκτίμησης και του κοινωνικού αντίκτυπου της έρευνας. Οι πληροφορίες αυτές συχνά παίζουν σημαντικό ρόλο στην κατανομή πόρων και την αξιολόγηση ερευνητών και φορέων. Ερευνητικοί οργανισμοί και οργανισμοί χρηματοδότησης έρευνας τις χρησιμοποιούν για να θέσουν στρατηγικές προτεραιότητες. Οι πληροφορίες είναι επίσης απαραίτητες για ερευνητές και κοινωνικούς φορείς ώστε να εντοπίσουν και να αξιολογήσουν σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα.

Ωστόσο, μεγάλο μερίδιο του συνόλου των πληροφοριών έρευνας βρίσκεται περιορισμένο μέσα σε ιδιόκτητες υποδομές. Τις διαχειρίζονται εταιρείες που λογοδοτούν πρωτίστως στους μετόχους τους, και όχι στην ερευνητική κοινότητα. Ως ερευνητική κοινότητα, είμαστε εξαρτημένοι σε μεγάλο βαθμό από κλειστές υποδομές. Έχουμε καταλήξει να αξιολογούμε ερευνητές και φορείς βάσει αδιαφανών στοιχείων. Παρακολουθούμε και δίνουμε κίνητρα στην ανοιχτή επιστήμη με χρήση κλειστών δεδομένων. Λαμβάνουμε τακτικά αποφάσεις βάσει πληροφοριών που είναι μεροληπτικές εις βάρος λιγότερο προνομιούχων γλωσσών, γεωγραφικών περιοχών και ερευνητικών προγραμμάτων. Για την προώθηση της υπεύθυνης αξιολόγησης της έρευνας και της ανοιχτής επιστήμης, και για την προώθηση αμερόληπτης λήψης αποφάσεων υψηλής ποιότητας, είναι επιτακτική ανάγκη να καταστούν οι πληροφορίες έρευνας ανοιχτά διαθέσιμες μέσα από ανοιχτές ακαδημαϊκές υποδομές. Ο ανοιχτός χαρακτήρας των πληροφοριών έρευνας πρέπει να γίνει η νέα νόρμα.

Οι κάτωθι υπογραφόμενοι πιστεύουμε ότι το τοπίο των πληροφοριών έρευνας απαιτεί θεμελιώδεις αλλαγές. Δεσμευόμαστε να αναλάβουμε την αναμόρφωση του τοπίου και το μετασχηματισμό των πρακτικών μας. Προς τούτο, δεσμευόμαστε (1) να καταστήσουμε τον ανοιχτό χαρακτήρα των πληροφοριών έρευνας ως προεπιλογή, (2) να δουλεύουμε με υπηρεσίες και συστήματα που υποστηρίζουν και καθιστούν δυνατές τις ανοιχτές πληροφορίες έρευνας, (3)

να υποστηρίξουμε τη βιωσιμότητα των υποδομών για ανοιχτές πληροφορίες έρευνας, και (4) να δουλέψουμε μαζί για την υλοποίηση της μετάβασης από τις κλειστές στις ανοιχτές πληροφορίες έρευνας.

Αυτές οι τέσσερις δεσμεύσεις παρουσιάζονται παρακάτω. Περαιτέρω υπόβαθρο και γενικό πλαίσιο δίνεται στο Παράρτημα Α. Ορισμοί βασικών εννοιών δίνονται στο Παράρτημα Β.

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Ως οργανισμοί που πραγματοποιούν, χρηματοδοτούν και αξιολογούν την έρευνα, δεσμευόμαστε ως εξής:

1

Θα καταστήσουμε ως προεπιλογή τον ανοιχτό χαρακτήρα των πληροφοριών έρευνας που χρησιμοποιούμε και παράγουμε

- Ο ανοιχτός χαρακτήρας θα είναι η νόρμα για τις πληροφορίες έρευνας που χρησιμοποιούμε, για παράδειγμα για την αξιολόγηση ερευνητών και φορέων, την υποστήριξη λήψης στρατηγικών αποφάσεων, και την εύρεση σχετικών ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Ο ανοιχτός χαρακτήρας θα είναι η νόρμα για τις πληροφορίες έρευνας που παράγουμε, για παράδειγμα σχετικά με τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματά μας, με εξαίρεση πληροφορίες για τις οποίες ο ανοιχτός χαρακτήρας δε θα ήταν κατάλληλος («όσο ανοιχτές γίνεται, όσο κλειστές χρειάζεται»).

2

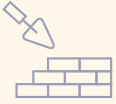

Θα χρησιμοποιούμε υπηρεσίες και συστήματα που υποστηρίζουν και καθιστούν δυνατές τις ανοιχτές πληροφορίες έρευνας

- Ως προς εκδοτικές υπηρεσίες και πλατφόρμες, θα απαιτούμε οι πληροφορίες έρευνας που προκύπτουν κατά τις διαδικασίες δημοσίευσης (π.χ. μεταδεδομένα ερευνητικών άρθρων και άλλα αποτελέσματα) να καθίστανται ανοιχτά διαθέσιμες μέσω ανοιχτών ακαδημαϊκών υποδομών, με τη χρήση τυποποιημένων πρωτοκόλλων και αναγνωριστικών, όπου είναι διαθέσιμα.

- Ως προς συστήματα και πλατφόρμες για την εσωτερική διαχείριση πληροφοριών έρευνας (π.χ. τρέχοντα συστήματα πληροφοριών έρευνας), θα απαιτούμε όλες οι σχετικές πληροφορίες έρευνας να μπορούν να εξαχθούν και να καταστούν ανοιχτές, με τη χρήση τυποποιημένων πρωτοκόλλων και αναγνωριστικών, όπου είναι διαθέσιμα.

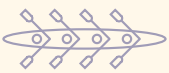
3

Θα υποστηρίζουμε τη βιωσιμότητα των υποδομών για ανοιχτές πληροφορίες έρευνας

- Αναλαμβάνουμε την ευθύνη για την υποστήριξη υποδομών για ανοιχτές πληροφορίες έρευνας, για παράδειγμα με τη συμμετοχή στην ανάπτυξη και τη διακυβέρνηση της κοινότητας και με την παροχή δίκαιων και ισότιμων συνεισφορών στην οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη αυτών των υποδομών.
- Προσδοκούμε οι υποδομές που υποστηρίζουμε να εφαρμόζουν καλές πρακτικές διακυβέρνησης και βιωσιμότητας της κοινότητας (π.χ. Αρχές Ανοιχτών Ακαδημαϊκών Υποδομών (POSI)).

4

Θα δουλέψουμε μαζί για την υλοποίηση της μετάβασης από τις κλειστές στις ανοιχτές πληροφορίες έρευνας

- Αναγνωρίζουμε τη σημασία της ανταλλαγής εμπειριών και του συντονισμού της δράσης για την προώθηση μιας συστημικής μετάβασης από κλειστές σε ανοιχτές πληροφορίες έρευνας.
- Για τη διευκόλυνση αυτού, στηρίζουμε τη θέσπιση ενός Συνασπισμού για Ανοιχτές Πληροφορίες Έρευνας και την ενδυνάμωση της συνεργασίας με άλλες σχετικές πρωτοβουλίες και οργανισμούς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΚΑΙ

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι κλειστές πληροφορίες έρευνας οδηγούν σε αδιαφανή λήψη αποφάσεων

Πολύ συχνά, η λήψη αποφάσεων στην επιστήμη βασίζεται σε κλειστές πληροφορίες έρευνας. Οι πληροφορίες είναι κλειδωμένες μέσα σε ιδιόκτητες υποδομές, τις οποίες διαχειρίζονται κερδοσκοπικοί πάροχοι που επιβάλλουν αυστηρούς περιορισμούς στη χρήση και επανάχρηση των πληροφοριών. Σφάλματα, κενά και μεροληψίες στις κλειστές πληροφορίες έρευνας είναι δύσκολο να αποκαλυφθούν και ακόμα πιο δύσκολο να διορθωθούν. Δείκτες και αναλύσεις που προέρχονται από αυτές τις πληροφορίες στερούνται διαφάνειας και αναπαραγωγιμότητας. Αποφάσεις για την επαγγελματική πορεία ερευνητών, για το μέλλον ερευνητικών οργανισμών, και τελικά για τον τρόπο με τον οποίο η επιστήμη εξυπηρετεί ολόκληρη την ανθρωπότητα, εξαρτώνται από αυτούς τους αδιαφανείς δείκτες και αναλύσεις. Χωρίς ανοιχτές πληροφορίες έρευνας, είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να εξετάσει κανείς ενδελεχώς αυτούς τους δείκτες και τις αναλύσεις και να υπάρξει ενημερωμένη συζήτηση για τα δυνατά τους σημεία και τις αδυναμίες τους. Βασικά πρότυπα λογοδοσίας δεν μπορούν να τηρηθούν και η **ακαδημαϊκή κυριαρχία** βρίσκεται σε κίνδυνο.

Υπάρχουν πολλές υποδομές κλειστών πληροφοριών έρευνας. Γνωστά παραδείγματα αποτελούν οι βάσεις δεδομένων Web of Science και Scopus, που παίζουν σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση της έρευνας και στην κατανομή πόρων σε πολλές χώρες. Αυτές οι βάσεις δεδομένων παρέχουν μεταδεδομένα για επιστημονικές δημοσιεύσεις (π.χ. τίτλο, σύνοψη, συγγραφείς, φορείς των συγγραφέων, χρηματοδότες, κλπ.), αλλά επιβάλλουν αυστηρούς περιορισμούς για τη χρήση αυτών των μεταδεδομένων και τα καθιστούν διαθέσιμα μόνο σε οργανισμούς που πληρώνουν υψηλές συνδρομές. Οι δείκτες και οι αναλύσεις βάσει αυτών των βάσεων δεδομένων (π.χ. στατιστικά δημοσιεύσεων και αναφορών, παράγοντες επιρροής

περιοδικών, κατάταξη πανεπιστημίων, κλπ.) στερούνται διαφάνειας και αναπαραγωγιμότητας.

Η διαφανής λήψη αποφάσεων υψηλής ποιότητας απαιτεί ανοιχτές πληροφορίες έρευνας

Σε μια εποχή που η λήψη αποφάσεων στην επιστήμη καθοδηγείται όλο και περισσότερο από δείκτες και αναλύσεις, η αντιμετώπιση των προβλημάτων των κλειστών πληροφοριών έρευνας πρέπει να είναι πρώτη προτεραιότητα. Οι αποφάσεις θα πρέπει να βασίζονται σε ανοιχτές πληροφορίες έρευνας: πληροφορίες που είναι ελεύθερα προσβάσιμες, χωρίς περιορισμούς ως προς το πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν και επαναχρησιμοποιηθούν. Για να καταστεί δυνατή η σύνδεση πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, οι ανοιχτές πληροφορίες έρευνας θα πρέπει να χρησιμοποιούν σταθερά αναγνωριστικά στοιχεία όπως τα αναγνωριστικά DOIs (Digital Object Identifiers), ORCIDs (Open Research and Contributor IDs), και ROR (Research Organization Registry) για την αναφορά σε ερευνητικά αποτελέσματα, ερευνητές, ερευνητικούς οργανισμούς, και άλλες οντότητες. Οι υποδομές για ανοιχτές πληροφορίες έρευνας θα πρέπει να διοικούνται από σχετικούς φορείς στην ακαδημαϊκή κοινότητα.

Ο ανοιχτός χαρακτήρας των πληροφοριών έρευνας εξασφαλίζει ότι όλοι οι φορείς έχουν πλήρη πρόσβαση σε πληροφορίες που τους αφορούν. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για λήψη αποφάσεων υψηλής ποιότητας στην επιστήμη. Καθιστά επίσης δυνατή τη διασύνδεση και ενσωμάτωση πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, ούτως ώστε η λήψη αποφάσεων να εκμεταλλευτεί πλήρως όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες και να μπορεί να βασιστεί σε ποικιλία προοπτικών και σε συνολική κατανόηση των ζητημάτων που διακυβεύονται. Επιπλέον, όταν ερευνητές ή ερευνητικοί οργανισμοί πραγματοποιούν περαιτέρω επιμέλεια δεδομένων, οι εμπλουτισμένες πληροφορίες που προκύπτουν θα μπορούν πάλι να διαμοιραστούν ανοιχτά, επιτρέποντας σε όλους να τις αξιοποιήσουν. Σε περίπτωση αξιολόγησης έρευνας, ο ανοιχτός χαρακτήρας των πληροφοριών εξασφαλίζει ότι όχι μόνο οι αξιολογητές αλλά και οι αξιολογούμενοι έχουν πρόσβαση σε όλα τα «στοιχεία» που λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση, παρέχοντας διαφάνεια και ανάληψη ευθυνών που είναι κριτικής σημασίας για την υιοθέτηση υπεύθυνων πρακτικών αξιολόγησης.

Η υποστήριξη για ανοιχτές πληροφορίες έρευνας αυξάνεται ταχέως

Η σημασία του ανοιχτού χαρακτήρα των πληροφοριών έρευνας αναγνωρίζεται ευρέως, όπως για παράδειγμα από το κίνημα αναδιάρθρωσης της αξιολόγησης έρευνας. Η Διακήρυξη του Σαν Φρανσίσκο για την Αξιολόγηση της Έρευνας (DORA), που υποστηρίζεται από περίπου 3000 οργανισμούς και πάνω από 20.000 άτομα παγκοσμίως, καλεί τους εκδότες να «αφαιρέσουν όλους τους περιορισμούς επαναχρησιμοποίησης στις λίστες βιβλιογραφικών αναφορών στα ερευνητικά άρθρα και να τα καταστήσουν διαθέσιμα βάσει της άδειας Creative Commons Public Domain Dedication». Το Μανιφέστο του Λάιντεν για τις ερευνητικές μετρικές αναφέρει ότι οι ερευνητές που αξιολογούνται θα πρέπει πάντα να μπορούν να «επαληθεύσουν δεδομένα και αναλύσεις». Το Συμβούλιο της ΕΕ έχει υιοθετήσει συμπεράσματα για την αξιολόγηση έρευνας και την εφαρμογή της ανοιχτής επιστήμης δηλώνοντας «ότι δεδομένα και βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιούνται για αξιολόγηση έρευνας θα πρέπει, κατά κανόνα, να είναι ανοιχτά προσβάσιμα και ότι εργαλεία και τεχνικά συστήματα θα πρέπει να καθιστούν δυνατή τη διαφάνεια». Οι περισσότεροι από 600 οργανισμοί που έχουν προσχωρήσει στο Συνασπισμό για την Προώθηση της Αξιολόγησης της Έρευνας (CoARA) έχουν υπογράψει συμφωνία που τονίζει την ανάγκη εξασφάλισης «ανεξαρτησίας και διαφάνειας των δεδομένων, υποδομών και κριτηρίων που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της έρευνας και για τον καθορισμό των ερευνητικών αντικτύπων». Μεγάλος αριθμός οργανισμών και ατόμων στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική έχει υπογράψει διακήρυξη που τονίζει τη σημασία «πρωτοβουλιών και αποφάσεων κατά των εμπορικών φραγμών που περιορίζουν την πρόσβαση και τη συμμετοχή σε σχέση με τις επιστημονικές πληροφορίες». Η διακήρυξη δίνει έμφαση στο ότι η αξιολόγηση της έρευνας θα πρέπει να χρησιμοποιεί «βάσεις δεδομένων που αντικατοπτρίζουν τόσο την παραγωγή που διαχέεται σε διεθνή αποθετήρια αλλά και εκείνη που περιλαμβάνεται σε περιφερειακές και τοπικές βάσεις δεδομένων».

Πέραν της αξιολόγησης της έρευνας, ο SPARC (Συνασπισμός Ακαδημαϊκών Δημοσιεύσεων και Πόρων) προειδοποιεί ότι «πολύπλοκες υποδομές που είναι σημαντικές για την διεξαγωγή όλων των δραστηριοτήτων του πανεπιστημίου» ανήκουν όλο και πιο συχνά σε εταιρείες που «μπορούν με μη εμφανή και με στρατηγικό τρόπο να ασκήσουν επιρροή, και ίσως έλεγχο, σε σημαντικές αποφάσεις του πανεπιστημίου». Στο χάρτη δράσης του, ο SPARC συνιστά στους ερευνητικούς οργανισμούς να απαντήσουν σε αυτό εντοπίζοντας «ένα δομημένο σύνολο

αρχών που αντιπροσωπεύουν το θεμέλιο και την πυξίδα δράσης» και ενεργώντας με πιο συντονισμένο και αρμονικό τρόπο.

Στο πνεύμα αυτής της σύστασης, η ακαδημαϊκή κοινότητα στην Ολλανδία ανέπτυξε κατευθυντήριες αρχές για ανοιχτές πληροφορίες έρευνας. Οι αρχές αυτές αποσκοπούν στο «άνοιγμα των ερευνητικών μεταδεδομένων και αναλύσεων δεδομένων», κάτι που είναι βασικό για «την αντιμετώπιση της αυξανόμενης εμπορικής ανάπτυξης σε όλο τον κύκλο ζωής της έρευνας χωρίς διαφάνεια ή σαφήνεια ως προς το εάν αυτή υποστηρίζει τα συμφέροντα της ερευνητικής κοινότητας».

Ο ανοιχτός χαρακτήρας των πληροφοριών έρευνας, και ειδικά των μεταδεδομένων δημοσιεύσεων, προωθείται επίσης από την Πρωτοβουλία για Ανοιχτές Αναφορές (I4OC) και την Πρωτοβουλία για Ανοιχτές Συνόψεις (I4OA), καθώς και την πρωτοβουλία Metadata 20/20. Παρομοίως, οι αρχές FAIR (Ευρεσιμότητα, Προσβασιμότητα, Διαλειτουργικότητα, Επανάχρηση) έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της διαθεσιμότητας ανοιχτών μεταδεδομένων για δεδομένα έρευνας. Στη Σύσταση για την Ανοιχτή Επιστήμη, η UNESCO τονίζει τη σημασία των «ανοιχτών βιβλιομετρικών και επιστημονομετρικών συστημάτων για την αξιολόγηση και ανάλυση επιστημονικών κλάδων». Ένας αυξανόμενος αριθμός υποδομών για ανοιχτές πληροφορίες έρευνας έχουν επίσης υιοθετήσει τις Αρχές Ανοιχτών Ακαδημαϊκών Υποδομών (POSI).

Με τη στήριξη των ανωτέρω εξελίξεων, οι πληροφορίες έρευνας καθίστανται όλο και περισσότερο ανοιχτά διαθέσιμες. Κάποιες υποδομές ανοιχτών πληροφοριών έρευνας για παράδειγμα παρέχουν εναλλακτικές για τις κλειστές βάσεις δεδομένων. Πέρα από υποδομές που παρέχονται από οργανισμούς όπως τα Crossref, DataCite και ORCID, περιλαμβάνονται και «συγκεντρωτικές» υποδομές όπως τα OpenAlex, OpenCitations και OpenAIRE, καθώς και υποδομές ειδικού επιστημονικού πεδίου όπως τα PubMed και Europe PMC, και τοπικές και εθνικές υποδομές όπως οι La Referencia, SciELO και Redalyc.

Πλησιάζουμε σε σημείο καμπής στη μετάβαση από τις κλειστές στις ανοιχτές πληροφορίες έρευνας. Αλλά για να φτάσουμε σε αυτό το σημείο καμπής, χρειάζεται πιο συντονισμένη δράση. Οπότε, καλούμε όλους τους οργανισμούς που πραγματοποιούν, χρηματοδοτούν και αξιολογούν έρευνα να στηρίξουν τη μετάβαση σε ανοιχτές πληροφορίες έρευνας και να υπογράψουν τη Διακήρυξη της Βαρκελώνης για τις Ανοιχτές Πληροφορίες Έρευνας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΟΡΙΣΜΟΙ

Πληροφορίες έρευνας

Με τον όρο *πληροφορίες έρευνας* εννοούμε πληροφορίες (κάποιες φορές αναφερόμενες ως μεταδεδομένα) που σχετίζονται με τη διεξαγωγή και επικοινωνία της έρευνας. Σε αυτές περιλαμβάνονται ενδεικτικά (1) βιβλιογραφικά μεταδεδομένα όπως τίτλοι, συνόψεις, βιβλιογραφικές αναφορές, στοιχεία συγγραφέων, στοιχεία φορέων των συγγραφέων, και στοιχεία των χώρων δημοσίευσης, (2) μεταδεδομένα για ερευνητικό λογισμικό, ερευνητικά δεδομένα, δείγματα και εργαλεία, (3) πληροφορίες χρηματοδότησης και επιδοτήσεων, και (4) πληροφορίες για οργανισμούς και ερευνητικούς συνεργάτες. Οι πληροφορίες έρευνας βρίσκονται σε συστήματα όπως βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, αρχεία λογισμικού, αποθετήρια δεδομένων, και σύγχρονα συστήματα πληροφοριών έρευνας.

Ανοιχτές πληροφορίες έρευνας

Με τον όρο *ανοιχτές πληροφορίες έρευνας* εννοούμε πληροφορίες έρευνας που είναι ελεύθερα προσβάσιμες και χωρίς περιορισμούς επανάχρησης. Ο ανοιχτός χαρακτήρας των πληροφοριών έρευνας είναι σε ένα φάσμα, δεν είναι απόλυτη κατάσταση. Όπως ακριβώς τα ερευνητικά δεδομένα ιδανικά θα πρέπει να συμμορφώνονται στις αρχές FAIR περί Ευρεσιμότητας, Προσβασιμότητας, Διαλειτουργικότητας, και Επανάχρησης, οι ανοιχτές πληροφορίες έρευνας θα πρέπει επίσης ιδανικά να ακολουθούν αυτές τις αρχές. Εάν επιτευχθούν τα υψηλότερα επίπεδα Ευρεσιμότητας, Προσβασιμότητας, Διαλειτουργικότητας, και Επανάχρησης, οι πληροφορίες έρευνας είναι και ανοιχτές και FAIR (δίκαιες). Αυτό για παράδειγμα απαιτεί:

- Τη χρήση τυποποιημένων πρωτοκόλλων και σταθερών αναγνωριστικών προς υποστήριξη υψηλών επιπέδων Ευρεσιμότητας και Διαλειτουργικότητας
- Την υποβολή των μεταδεδομένων σε ευρέως χρησιμοποιούμενα αποθετήρια και συστήματα μεταφοράς δεδομένων προς υποστήριξη Ευρεσιμότητας και Προσβασιμότητας
- Την εφαρμογή άδειας Creative Commons CC0 ή την εκχώρηση ως κοινό κτήμα προς υποστήριξη Διαλειτουργικότητας και Επανάχρησης
- Διαφάνεια επεξεργασίας και προέλευσης προς υποστήριξη Διαλειτουργικότητας και Επανάχρησης
- Τη χρήση υποδομών που παρέχουν τυποποιημένες και ανοιχτές διεπαφές

Πληροφορίες έρευνας που δεν μπορούν να κοινοποιηθούν για ηθικούς λόγους, όπως πληροφορίες με επιπτώσεις στην ιδιωτική ζωή, δεν θα καθίστανται ανοιχτές. Σε κάποιες περιπτώσεις, συγκεντρωτικές μορφές πληροφοριών έρευνας με επιπτώσεις στην ιδιωτική ζωή μπορούν να καταστούν ανοιχτές. Ωστόσο, αυτό θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς κανονισμούς και τις νομικές απαιτήσεις.

Δημοσίευση

Με τον όρο *δημοσίευση* εννοούμε το να καθίστανται τα αποτελέσματα της έρευνας γενικά διαθέσιμα προς κατανάλωση, χρήση και κριτική. Αυτό περιλαμβάνει ενδεικτικά την επίσημη δημοσίευση αποτελεσμάτων κειμένου, όπως είναι τα άρθρα σε περιοδικά ή ακαδημαϊκά βιβλία, την ανάρτηση αναφορών και άλλων αποτελεσμάτων που δεν έχουν υποστεί αξιολόγηση, και την κοινοποίηση ερευνητικών δεδομένων και λογισμικού μέσα από τα κατάλληλα αποθετήρια. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την κυκλοφορία δημιουργικών έργων, όπως γλυπτών εικαστικών τεχνών, ταινιών ή βίντεο, ή άλλων τεχνουργημάτων, όταν αυτά σκοπεύουν να αντικατοπτρίσουν ή να κοινωνήσουν τα αποτελέσματα μιας ερευνητικής διαδικασίας.

Προβλέπεται ότι η έννοια της δημοσίευσης περιλαμβάνει περιπτώσεις όπου το κοινό είναι περιορισμένο, για παράδειγμα όπου η πρόσβαση περιορίζεται σε συνδρομητές, αλλά δεν περιλαμβάνει ιδιωτικές και εμπιστευτικές αναφορές ή άλλα έγγραφα που δεν προορίζονται για γενική κυκλοφορία. Η δημοσίευση διαφέρει από το *αρχείο*, όπου σκοπός είναι η μακροπρόθεσμη συντήρηση. Ορισμένες πλατφόρμες δημοσίευσης, αλλά όχι όλες, υποστηρίζουν επίσης την αρχειοθέτηση μέσω της διαδικασίας δημοσίευσης.

Ακαδημαϊκές υποδομές

Με τον όρο *ακαδημαϊκές υποδομές* εννοούμε υποδομές μέσω των οποίων κοινοποιούνται πληροφορίες έρευνας. Ο ακριβής ορισμός των υποδομών αποτελεί πρόκληση.

Βασικό χαρακτηριστικό των υποδομών είναι ότι είναι θεμελιώδεις. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούνται από ποικίλους παράγοντες για διάφορους σκοπούς, εξαρτώνται από αυτές άλλα συστήματα, και δημιουργούνται για να τις χρησιμοποιεί μια κοινότητα χρηστών. Ένα άλλο χαρακτηριστικό των υποδομών είναι ότι δεν είναι ορατές στους τελικούς χρήστες των υπηρεσιών, και η εξάρτηση από αυτές γίνεται εμφανής μόνο όταν οι υποδομές αποτυγχάνουν.

Ανοιχτές ακαδημαϊκές υποδομές

Με τον όρο *ανοιχτές ακαδημαϊκές υποδομές* εννοούμε ακαδημαϊκές υποδομές που παρέχουν αξιόπιστες διασφαλίσεις ανοιχτού χαρακτήρα, ανάληψης ευθύνης εντός της κοινότητας, σταθερότητας, διαφάνειας και αξιοπιστίας. Η δέσμευση συμμόρφωσης με τις *Αρχές Ανοιχτών Ακαδημαϊκών Υποδομών (POSI)*, με τακτικές ενημερώσεις για την απόδοση και βελτιώσεις, παρέχει ένα μέσο με το οποίο μια ακαδημαϊκή υποδομή μπορεί να παρέχει διασφαλίσεις στην κοινότητα ότι πληροί τις προϋποθέσεις για το επίπεδο εμπιστοσύνης που δίνεται συνήθως σε μια ανοιχτή ακαδημαϊκή υποδομή.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

www.barcelona-declaration.org

Η Διακήρυξη της Βαρκελώνης για τις Ανοιχτές Πληροφορίες Έρευνας συντάχθηκε από μια ομάδα από περισσότερους από 25 ειδικούς στις πληροφορίες έρευνας, που εκπροσωπούν οργανισμούς οι οποίοι πραγματοποιούν, χρηματοδοτούν και αξιολογούν την έρευνα, καθώς και οργανισμούς που παρέχουν υποδομές πληροφοριών έρευνας. Η ομάδα συναντήθηκε στη Βαρκελώνη το Νοέμβριο του 2023 σε μια συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Ιδρύματος SIRIS. Η σύνταξη της Διακήρυξης συντονίστηκε από την Bianca Kramer (Sesame Open Science), τον Cameron Neylon (Curtin Open Knowledge Initiative, Curtin University), και τον Ludo Waltman (Centre for Science and Technology Studies, Leiden University). Τυχόν οργανισμοί που θα ήθελαν να μάθουν περισσότερα για τη Διακήρυξη ή που επιθυμούν να υπογράψουν τη Διακήρυξη, είναι ευπρόσδεκτοι να επικοινωνήσουν στο @barcelona-declaration.org

